

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บทบาทการทำหน้าที่สื่อมวลชนของเรื่องสั้นรางวัลซีไรต์ประเทศไทยปี พ.ศ. 2542 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเรื่องสั้นจำนวน 17 เรื่อง ในหนังสือรวมเรื่องสั้น “สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน” ของ วินทร์ เลียววาริณ ได้แก่ เรื่อง 1) ชู 2) คำให้การ 3) ภาระหนี้ของรวมโลกสามใบของราษฎรเอกเทศ 4) ถิ่นทมโรยกลีบ 5) กระดาษเชณียงริมหน้าต่าง 6) เรื่องของผมหักพ่อ 7) ยี่สิบปีหลัง 8) กามสุขัลติกานุโยค 9) ละครจริงในห้องขาวดำ 10) วรรณกรรม 48 ชั่วโมง 11) ตึกดา 12) คำสารภาพของช่างเท้าหลัง 13) ผ้าเก่ากับปลาหูหนึ่งเข่ง 14) เชิงมั่ง 15) หมากลางถนน 16) เพชฌฆาต และ 17) เรื่องของพระเด็กเสื้อ ไก่ มอด

วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหาประกอบกับการค้นคว้าเอกสาร เช่น บทความ บทสัมภาษณ์ผู้แต่ง และการสัมภาษณ์ผู้แต่ง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาผลสรุปใน 5 ส่วน ได้แก่ ก) แนวการเขียน ข) ประเด็นที่น่าสนใจ ค) บริบทแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเขียน ง) การตีพิมพ์เผยแพร่ทางสื่อมวลชน จ) บทบาทในฐานะสื่อมวลชน

ในส่วนของ ก) แนวการเขียน และ ข) ประเด็นที่เรื่องสั้นนำเสนอใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องสั้น สำหรับ ค) บริบทแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเขียนเรื่องสั้น ใช้วิธีการค้นคว้าจากเอกสาร เช่น บทความสัมภาษณ์ผู้แต่ง ข้อมูลจากคำนำของหนังสือ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้แต่ง ด้าน ง) ในด้านการตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชน ได้รวบรวมจากอ้างอิงที่ระบุไว้ในหนังสือ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาแจกแจง จ) บทบาทในฐานะสื่อมวลชน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์ผู้แต่ง ซึ่งผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

ก. แนวการเขียน เรื่องสั้นในหนังสือรวมเรื่องสั้น “สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน” ใช้แนวการเขียนแบบอัตถนิยม (realism) มากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาได้แก่แนวการเขียนแบบสัญลักษณ์ (symbolism) จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.41 และอันดับที่สามคือแนวการเขียนแบบกะเทาะสังคม (satirical) จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.65

ข. ประเด็นการนำเสนอ เรื่องหนังสือรวมเรื่องสั้น “สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน”

นำเสนอประเด็นทางพฤติกรรม/วิถีชีวิตทางด้านสังคมมากที่สุด จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 60 รองมา ได้แก่การนำเสนอประเด็นทางวัฒนธรรม จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35 อันดับที่สาม คือ การนำเสนอประเด็นทางด้านการเมืองการปกครอง จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5 ส่วนประเด็นทางเศรษฐกิจไม่มีการนำเสนอ

ค. บริบทแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเขียนเรื่องสั้น พบว่ามีอยู่ 6 ประการ คือ ภูมิหลัง การศึกษา การทำงาน ภูมิหลังการดำเนินชีวิต ภูมิหลังการอ่าน-การค้นคว้า การรับข่าวสาร ความเชื่อส่วนตัว สภาพครอบครัว และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยบริบทแวดล้อมผู้แต่งที่ส่งผลต่อการเขียนมากที่สุดคือ ภูมิหลังจากการอ่านการค้นคว้าพบมากถึง 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.93% รองลงมา คือ ภูมิหลังทางการศึกษาและการทำงาน มี 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.22 อันดับที่สาม คือการรับข่าวสารทางสื่อมวลชน และความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งพบเท่ากัน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.81

ง. การตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน พบว่า เรื่องสั้นหลายเรื่องเคยตีพิมพ์ครั้งแรก ในสื่อมวลชนอื่นก่อนที่จะนำมารวมเล่ม ดังนี้ เคยตีพิมพ์ในนิตยสารมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมา คือ สำนักพิมพ์ในลักษณะหนังสือรวมเรื่องสั้น จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.53 ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.88

จ. บทบาทในฐานะสื่อมวลชน พบว่า “สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน” ได้แสดงบทบาทการทำหน้าที่สื่อมวลชนตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน (theories of media structure & function) ครอบคลุมด้าน ได้แก่ 1. หน้าที่รายงานและสอดส่องสังคม 2. หน้าที่เชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม 3. หน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมเป็นนักการศึกษาให้กับสังคม และ 4. หน้าที่ระดมพลังการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม

โดยทำหน้าที่รายงานและสอดส่องสังคมมากที่สุด ถึง 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือหน้าที่ในการเชื่อมโยงและตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งพบเท่ากับหน้าที่ในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม คือด้านละ 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.53 และพบน้อยที่สุด คือ การทำหน้าที่ระดมพลังการเคลื่อนไหวในสังคมที่มีเพียง 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.88 ของทั้งหมด

จากผลการศึกษาในส่วนของบทบาทในฐานะสื่อมวลชน สรุปได้ว่าเรื่องสั้นในหนังสือรวมเรื่องสั้น “สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน” ได้ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่สื่อมวลชน

ABSTRACT

TE 150207

The objective of this qualitative research was to analyze the role as mass media of the 2000 Seawrite awarded short story collection “Sing Mee Cheewit Tee Riak Wa Khon” (Living Things Called Human Beings) by Win Liewwarin, which included 17 short stories: 1) Choo, 2) Come Hi Kam, 3) Lok Sarm Bai Khong Ras Eakkated, 4) Lun Tom Roy Kleep, 5) Krathang Cha Neang Rim Na Tang, 6) Reung Kong Pom Kub Por, 7) Yee Sip Pee Hai Lung, 8) Gam Su Kun Li Ga Nu Yok, 9) La Korn Jing Nai Hong Kao Dum, 10) Wan Na Gum See Sip Phad Choa Mong, 11) Tukata, (12) Kum Saraparp Kong Chang Tao Lung, 13) Pha Kao Kub Platu Neung Keng, 14) Cheng Meng, 15) Mha Klang Tanon, 16) Petchakart, and 17) Reung Kong Pra Dek Seu Kai Mod.

The research was conducted by means of content analysis, documentary research such as articles, and interviews with the author to find out the following aspects: writing style issue presented, contexts affecting the stories, publishing, and the role as mass media.

To find out the writing style and issue presented, the contents of the short stories were analyzed and documentary research, such as articles interviewed with the author and the preface of the book, was used to arrive at the contexts affecting the stories. The publishing aspect was derived from the bibliography in the book, and the content analysis and interviews with the author were used to find out the role of the short stories as mass media.

The study found the following.

Writing style: Realism was the most frequently used style in the collection (8 stories or 47.06%), followed by symbolism (5 stories or 29.41%) and the satirical style (3 stories or 17.65%).

Issue presented: Twelve short stories in this collection or 60% reflected social lifestyle/behavior, 7 of them or 35% presented cultural issues, and only one story or 5% presented political issues. However, economic issues were not presented in any of them.

Contexts affecting the writing: There were 6 contexts affecting the collection “Sing Mee Cheewit Tee Riak Wa Khon” (Living Things Called Human Beings) i.e. educational background and work experience, lifestyle, reading and researching behavior, information access, personal beliefs, family background and working atmosphere.

The most affecting context were reading and researching behavior, found in 7 stories or 25.93%, followed by the author’s educational background and work experience, reflected in 6 stories or 22.22%, and information access and personal beliefs, each of which was found in 4 stories or 14.81%.

Publishing: Several stories had been first published in other press media before being printed in the collection. Twelve stories or 70.59% had been published in magazines, four stories or 23.53% in a collection of short stories, and one or 5.88% in a newspaper.

The role of the short stories as mass media: According to the theories of mass communication functions all of the short stories play a role as mass media in all aspects: surveillance, correlation, cultural transmission, and social mobilization. Sixteen stories or 47.06% performed surveillance function, 8 stories or 23.53% performed correlation function, 8 stories or 23.53% performed cultural transmission function, and only 2 stories or 5.88% performed social mobilization function.

From the findings in the aspects of publishing and the role as mass media, it could be concluded that “Sing Mee Cheewit Tee Riak Wa Khon” (Living Things Called Human Beings) by Win Liewwarin played a role as mass media according to the theories of mass media functions.